

Lausuntoyhteenveto

30.8.2022

VN/2351/2021

VN/2351/2021-VM-81

Lausuntoyhteenveto esitysluonnoksesta kuntien tilatietoja koskevaksi lainsäädännöksi

Valtiovarainministeriön kunta- ja aluehallinto-osasto pyysi ajalla 7.6.–17.8.2022 lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntien tilatietoa koskevaksi lainsäädännöksi. Lausuntoa pyydettiin muun muassa kaikilta ministeriöiltä, keskeisiltä valtion virastoilta sekä kaikilta Manner-Suomen kunnilta. Lisäksi muillakin halukkailla oli mahdollisuus lausunnon antamiseen. Lausuntoja annettiin yhteensä 43 kappaletta. Osa lausunnoista toimitettiin lausuntopalvelu.fi-palvelun (VN/2351/2021) sijasta suoraan valtiovarainministeriölle ja ne ovat luettavissa [Hankeikkunassa](#) (VM023:00/2021). Lausunnonantajat kannattivat esityksen tavoitteita, mutta useissa lausunnoissa kyseenalaistettiin esitysluonnoksessa ehdotetun tilatietovarannon toteutustapa, tarkoituksenmukaisuus ja toteutusaikataulu.

Lausunnon antaneet ministeriöt ja viranomaiset pitivät esityksessä ehdotettua kuntien tilatietojen yhteistä tietovarantoa pääosin tarkoituksenmukaisena. Yhteentoimivuus rakennetun ympäristön tietojärjestelmän RYTJ:n kanssa nähtiin tärkeänä. Kuntaliitto ja useat kunnat totesivat, että julkisen sektorin toimitiloja tulisi arvioida kokonaisuutena ja että tulisi arvioida valtionhallinnon, hyvinvointialueiden ja kuntasektorin yhteisen tilatietotietovarannon muodostamista. Osa kunnista katsoi, että esitys auttaisi saavuttamaan sille asetetut tavoitteet, mutta osa totesi, että esityksen hyödyt ovat kyseenalaisia ja muutokset työllistäisivät kuntia. Kuntaliiton mukaan kuntien lakisääntöisen tiedonantovelvollisuuden sijaan tulisi arvioida mahdollisuuksia luoda kannustimia vapaaehtoisuuteen perustuvan tietojen toimittamisen edistämiseksi vastaavin kokonaisuhyödyin.

Valtiokonttori nosti esiin, että kuntien välinen vertailu ei olisi tilatietovarannon tietojen pohjalta luotettavaa, koska hyvinvointialueille ja yksityisille tahoille vuokratut tilat jätettäisiin esityksen mukaan tietovarannon ulkopuolelle. Lisäksi Valtiokonttori ja valtiovarainministeriö kehottivat lausunnoissaan arvioimaan uudelleen tietoaineiston julkaisemisesta avoimena datana. Kuntaliitto katsoi, että tilatietojen keruussa tulisi pidättäytyä vain olennaisiin peruskokonaisuuksiin yksityiskohtaisen tiedon sijaan. Kerättävien tilatietojen toimittamiseen liittyvät valmiudet ja olemassa olevat käytännöt vaihtelevat voimakkaasti eri kuntien välillä. Kuntien lausunnoissa pidettiin tilatietovarannon ehdotettua tietosisältöä laajana ja todettiin, että esityksen mukaisia kulutus- ja kustannustietoja ei ole raportoitavissa rakennustasolla.

Kuntaliiton ja useiden kuntien mukaan tilatietovarannosta kunnille aiheutuvat kustannukset on arvioitu esitysluonnoksessa liian pieniksi. Valtion tulisi korvata kunnille tilatietojen toimittamisesta ja tarvittavien tiedonsiirto-rajapintojen rakentamisesta aiheutuvat kertaluonteiset ja pysyvät kustannukset täysimääräisesti rahoitusperiaatteen mukaisesti. Valtiovarainministeriön mukaan esityksen vaikutusten arviointia tulisi täydentää Maanmittauslaitokselle ja Digi- ja väestötietovirastolle aiheutuvien toiminnallisten ja taloudellisten vaikutusten osalta.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 28
 00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

kirjaamo.vm@gov.fi

Valtiovarainministeriö totesi lausunnossaan, että Valtiokonttorille esitysluonnoksessa ehdotettavien tehtävien sisältöä tulisi täsmentää ja että kunnille määräaikaisesti tarjottavan tilatietopalvelun tarvetta, kustannuksia ja hyötyjä tulisi arvioida kustannustehokkuuden näkökulmasta uudelleen. Valtiokonttorin mukaan tilatietovarannon toimintatapojen tulisi olla mahdollisimman yhdenmukaisia kuntien taloustietojen keruun kanssa kustannusten minimoimiseksi ja tiedonkeruun onnistumiseksi. Valtiokonttori arvioi, että esityksestä seuraavat uudet tehtävät aiheuttaisivat sille tarvetta hankkia tilahallintaosaamista ja kasvattaa merkittävästi tietokantapalvelujen osaamista. Palveluiden kehittämis- ja ylläpitokustannuksia tulisi voida tarkentaa toiminnallisen määrittelyn jälkeen.

Lausunnon antaneet ministeriöt ja viranomaiset pitivät esityksen toteutusaikataulua pääosin tarkoituksenmukaisena vaikkakin haastavana. Valtiovarainministeriö kuitenkin katsoi, että aikataulun realistisuutta tulisi arvioida uudelleen ja että kuntien taloustietojen raportointi tulisi saadaan toimimaan riittävän hyvin ennen kuin kuntien raportointivelvoitteita lisätään. Myös Kuntaliitto katsoi, että esityksen toteutusaikataulua tulisi arvioida uudelleen ja ensimmäistä raportointia siirtää ainakin vuodella eteenpäin. Kunnilla tai kuntakonsernin jäsenillä ei ole edellytyksiä muuttaa tietojen kirjaamiseen liittyviä toimintatapojaan vuodelle 2023 eivätkä ne siten voi alkaa raportoida tilatietoja vuonna 2024 vuotta 2023 koskevilla tiedoilla. Myös monet kunnat kiinnittivät huomiota ehdotetun aikataulun kireyteen.

Valtiokonttori totesi, että voidakseen hoitaa esityksen mukaiset uudet tehtävät sille tulisi säätää yksilöity oikeus saada tarvitsemansa tiedot rajapintaluovutuksina tai pääsyyntä viranomaisten rekistereihin tarvittavilta osin ja maksutta. Kuntien tulisi raportoida tilatietojärjestelmään vain ne tiedot, joita ei saada muista viranomaisrekistereistä. Valtiokonttorin mukaan esityksessä tulisi pidäytyä tarkoista teknisistä toimintatapoja kuvaavasta sääntelystä ja menettelytapojen määrittelystä liittyen muun muassa tietojen toimittamiseen ja julkaisemiseen.